

[Hassing-Jørgensen.]

Tidspunkt frembød baade den Prisstigning, der var indtraadt, og den haarde Beskatning, vi nylig havde vedtaget, mere end tilstrækkelig Begrundelse for hver især til at indskrænke sit Forbrug. Selvfølgelig vilde Afgifterne virke yderligere forbrugsindskrænkende, men dog kun for en Del af Befolkningen; for dem, der havde Lyst og Raad til at forsyne sig, betød Afgifterne jo ingen Hindring, og for de andre betød Afgifterne blot, at Staten tog de Penge fra dem, som de skulde have sparet ved at ned sætte deres Forbrug. Vil man endelig af Hensyn til en truende Vareknaphed tage Forholdsregler, er der kun een Fremgangsmaade, som er naturlig, og det er den at rationere den paagældende Vare.

Men i de forløbne Maaneder har Forholdene forværret sig meget stærkt. Der er nogle, der tror, mange tror maaske, at Hovedaarsagen er en svigtende Priskontrol. Direktøren for Nationalbanken har opfordret til at gaa skrappt frem, selv om det i de enkelte Tilfælde maatte virke uretfærdigt, og saadanne Udtalelser modtages med Applaus: lad os bare gaa løs paa dem, lad os bare faa en strengere Kontrol! Ja, det skal jeg ikke have noget imod; jeg vil kun henstille til Overvejelse, at naar man giver blankt op over for de to Hovedfaktorer i Prisdannelsen, nemlig Prisen paa Landbrugsprodukterne og Prisen paa indførte Varer, og man hertil maa føje som tredie Hovedfaktor Statens vilkaarlige og meget betydelige Varefordyrelse, mon man saa er berettiget til at vente noget særlig stort Resultat ud af Kontrollen med de handlendes Avanceberegning?

Det var en Forudsætning for Ophævelsen af Arbejdslønningernes Regulering gennem Pristallet, at Prisniveauet herefter skulde holdes nogenlunde konstant. Denne Forudsætning er helt bristet, og man har da ogsaa senest maattet gennemføre en beskeden Forhøjelse af Lønningerne. Jeg vil gøre opmærksom paa, at der er mange gode danske Samfundsborgere uden for Lønarbejdernes Kreds, som slet ikke er bedre stillede, og som ikke faar nogen som helst Godtgørelse for de stigende Priser.

Nu er Talen om Forbrugsindskrænkning ikke gentaget ved denne Fremsettelse. Der er maaske i den højtærede Finansmini-

sters Forelæggelsestale nogle svage Reminiscenser deraf, men den højtærede Finansminister har dog ikke fremført det i samme Udstrækning som sidst og kan jo heller ikke mene det nu mere. Situationen er heller ikke til at tage de Synspunkter op igen. Situationen opfordrer efter min Mening tværtimod til at benytte den Lejlighed, der nu gives i Løbet af nogle faa Dage, til at slippe af med denne Lov, som i sine Virkninger maa fremkalde stigende Betænkeligheder fra alle Sider. Jeg tænker ikke blot paa de sociale Virkninger, selv om de er meget alvorlige, jeg tænker ogsaa paa de store Ulemper, der paaføres Erhvervs livet; derom har Rigsdagens Medlemmer faaet adskillige Oplysninger tilsendt i de sidste Dage. Der er adskillige erhvervsdrivende, som med Grund ser sig truet i deres Eksistens.

Den anden Begrundelse, hvormed Loven blev forelagt i Marts Maaned, gik ud paa, at der maatte skaffes Dækning til ganske konkrete Udgifter, til de ekstraordinære Militærudgifter og til Udligning af Misforholdet mellem Landbrugets Eksportpriser og dets Produktionspriser. Begge disse Udgiftsposter er nu bortfaldet, og hverken den første eller den anden Begrundelse for Lovens Fremsettelse er saaledes til Stede nu, da den ønskes forlænget.

Den højtærede Finansminister har indrømmet, at det ikke er nogen god Lov, og der er ingen, der vil modsige ham. For mig har det været ufatteligt, at den højtærede Minister ud fra sin politiske Indstilling og Herkomst nogen Sinde har kunnet foreslaa en saadan Lov, og jeg har kun kunnet forklare mig Rigsdagens Tilslutning til denne Lov ved det meget stærke Pres, der har været udøvet imod den fra Finansministerens Side. Men endnu mærkeligere forekommer det mig, at den højtærede Finansminister kan anse det for forsvarligt at forlænge den, efter at han har indset og erkendt dens skadelige Virkninger.

Hvad er saa nu Begrundelsen? Det er en Begrundelse, som kan bruges til enhver Tid og over for enhver Forholdsregel, en simpel Henvisning til de usikre finansielle Forhold. Den højtærede Finansminister oplyser, at Finansloven for indeværende Aar, for 1940—41, viser et Underskud paa 49 Mill. Kr. Han har i sin Tale forleden